

Suvestinė redakcija nuo 2022-12-23

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2012, Nr. [87-4565](#), i. k. 112505ANUTA0003-162

Nauja redakcija nuo 2022-12-23:

Nr. [03-196](#), 2022-12-20, paskelbta TAR 2022-12-22, i. k. 2022-26393

**LIETUVOS BANKO VALDYBOS
NUTARIMAS**

**DĖL PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO PENSIJŲ FONDO
TAISYKLIŲ RENGIMO, KEITIMO IR TVIRTINIMO TVARKOS TAISYKLIŲ
PATVIRTINIMO**

2012 m. liepos 12 d. Nr. 03-162
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 11 straipsnio 1 dalies 7 punktu, 42 straipsnio 4 dalies 1 punktu ir Lietuvos Respublikos papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 8 straipsnio 10 dalimi, Lietuvos banko valdyba **n u t a r i a**:

Patvirtinti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo taisyklių rengimo, keitimo ir tvirtinimo tvarkos taisykles (pridedama).

VALDYBOS PIRMININKAS

VITAS VASILIAUSKAS

PATVIRTINTA
Lietuvos banko valdybos
2012 m. liepos 12 d. nutarimu Nr. 03-162
(Lietuvos banko valdybos
2022 m. gruodžio 20 d. nutarimo Nr. 03-196
redakcija)

PAPILDOMO SAVANORIŠKO PENSIJŲ KAUPIMO PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ RENGIMO, KEITIMO IR TVIRTINIMO TVARKOS TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo taisyklių rengimo, keitimo ir tvirtinimo tvarkos taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondų (toliau – pensijų fondas) taisyklių tvirtinimo, jų pakeitimų derinimo bei panaikinimo Lietuvos banke tvarką ir sąlygas, pensijų fondų taisyklių reikalavimus.

2. Taisyklės parengtos vadovaujantis Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 21 straipsnio nuostatomis.

3. Taisyklėse vartojamos sąvokos:

3.1. **Pensijų kaupimo bendrovė** – pensijų fondų valdymo įmonė;

3.2. kitos Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatyme.

II SKYRIUS PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ TURINYS

4. Pensijų kaupimo veikla pensijų kaupimo bendrovės valdomuose pensijų fonduose grindžiama pensijų fondo taisyklėmis. Pensijų fondo taisyklės yra neatskiriama pensijų kaupimo sutarties dalis.

5. Pensijų kaupimo bendrovė pensijų kaupimo dalyvių įmokas į pensijų fondą gali pradėti rinkti tik tada, kai pensijų fondo taisyklės patvirtina Lietuvos bankas.

6. Pensijų fondo taisyklės tvirtina pensijų kaupimo bendrovės valdyba savo sprendimu.

7. Pensijų fondo taisyklės turi atitikti šiuos reikalavimus:

7.1 pensijų fondo taisyklių nuostatos negali prieštarauti Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimams;

7.2. pensijų fondo taisyklės turi būti išdėstytos suprantamai ir nedviprasmiškai, jose negali būti teisės aktuose nenumatytų žodžių sutrumpinimų, turi būti pateikti visų jose vartojamų specialių sąvokų ir terminų apibrėžimai;

7.3. pensijų fondo taisyklių sąlygos turi būti išsamiai išdėstytos;

7.4. pensijų fondo taisyklėse turi būti nurodyti pensijų kaupimo bendrovės valdybos sprendimai, kuriais pensijų fondo taisyklės buvo patvirtintos ar pakeistos, tų sprendimų priėmimo datos, taip pat pensijų fondo taisyklių ir jų pakeitimų įsigaliojimo datos.

8. Pensijų fondo taisyklėse turi būti nurodyta:

8.1. pensijų fondo pavadinimas (iš jo turi būti aišku, kad tai papildomo savanoriško pensijų kaupimo fondas);

8.2. įstoјimo į pensijų fondą, išstoјimo iš jo ar kitokios dalyvavimo pensijų fonde baigties, sustabdymo ir atnaujinimo sąlygos ir tvarka;

8.3. pensijų fondo dalyvių teisės ir pareigos;

8.4. pensijų kaupimo bendrovės teisės ir pareigos (įskaitant įsipareigoјimą pensijų fondo dalyviams prieš 3 mėnesius iki jų senatvės pensijos amžiaus sukakties tinkamai pranešti apie

galimybę gauti pensijų išmoką arba nukelti išmokos mokėjimo pradžią);

8.5. pensijų išmokų mokėjimo būdai ir jų pasirinkimo galimybės, pensijų išmokų mokėjimo tvarka, pensijų fondo dalyvių amžius, suteikiantis teisę įgyti papildomą pensiją;

8.6. pensijų fondo grynujų aktyvų apskaičiavimo, apskaitos vieneto vertės apskaičiavimo taisyklės ir skelbimo tvarka;

8.7. pensijų įmokų ir į kitą pensijų fondą ar pensijų kaupimo bendrovę pervedamų pensijų fondo dalyviui priklausančių piniginių lėšų konvertavimo į apskaitos vienetų tvarka, taip pat apskaitos vienetų konvertavimo į pinigus ir pinigų išmokėjimo asmenims, turintiems teisę juos gauti, taisyklės;

8.8. pensijų fondo investavimo strategija, taip pat nurodyti, ar yra pasirinktas pensijų fondo lyginamasis indeksas;

8.9. pensijų sąskaitų atidarymo, tvarkymo ir uždarymo bei apskaitos vienetų tose sąskaitose apskaitos tvarka;

8.10. atlyginimo pensijų kaupimo bendrovei ir depozitoriumui apskaičiavimo metodika, dydis ir mokėjimo tvarka; kitų išlaidų, dengiamų iš pensijų turto, baigtinis sąrašas ir apskaičiavimo metodika;

8.11. pensijų kaupimo bendrovės pensijų fondo valdymo veiklos ir pensijų sąskaitų ataskaitų pateikimo pensijų fondo dalyviams Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo numatytais atvejais tvarka, taip pat kitų pensijų fondo pranešimų pateikimo pensijų fondo dalyviams formos ir tvarka;

8.12. pensijų kaupimo sutarčių sudarymo, keitimo ir nutraukimo sąlygos ir tvarka;

8.13. perėjimo į kitą tos pačios ar kitos pensijų kaupimo bendrovės valdomą pensijų fondą tvarka ir laikotarpis, per kurį pensijų kaupimo bendrovė turi pervesti dalyviui priklausančias lėšas;

8.14. depozitoriumo pavadinimas, buveinė, teisės ir pareigos;

8.15. depozitoriumo keitimo sąlygos ir tvarka;

8.16. pensijų fondo taisyklių keitimo tvarka;

8.17. pensijų fondo panaikinimo sąlygos ir tvarka, panaikinto pensijų fondo turto padalijimo tvarka;

8.18. pensijų kaupimo bendrovės teisių ir pareigų, atsirandančių iš pensijų kaupimo sutarčių perdavimo kitai pensijų kaupimo bendrovei atvejai ir tvarka;

8.19. pensijų fondo dalyviams garantuojamo pajamingumo dydis, jo apskaičiavimo tvarka, periodai, už kuriuos jis skaičiuojamas, jeigu pensijų kaupimo bendrovė prisiima įsipareigojimus garantuoti pensijų fondo dalyviams tam tikrą pajamingumą;

8.20. nuostata, kad visi to paties pensijų fondo dalyviai dalyvauja pensijų kaupime tapачiomis sąlygomis.

9. Pensijų fondo taisyklėse gali būti ir kitų Taisyklių 8 punkte nenurodytų nuostatų, jei jos neprieštarauja Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatoms ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimams.

III SKYRIUS

PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ IR PENSIJŲ KAUPIMO SUTARTIES KEITIMAS IR ATNAUJINIMAS

10. Pensijų fondo taisyklės keičia pensijų kaupimo bendrovės valdyba pensijų fondo taisyklėse nustatyta tvarka.

11. Pensijų fondo taisyklių nuostatos gali būti pakeistos pensijų kaupimo sutarčių, sudarytų pagal pensijų fondo taisykles, šalių susitarimu, taip pat kitais pensijų fondo taisyklėse ar įstatymuose nustatytais atvejais.

12. Jeigu keičiamos pensijų fondo taisyklės, kartu (be atskiros susitarimo) keičiamos ir pensijų kaupimo sutartys, sudarytos pagal šias pensijų fondo taisykles. Pensijų fondo taisyklių pakeitimai taikomi visiems jo dalyviams ir pensijų įmokų mokėtojams.

13. Pensijų kaupimo bendrovė apie atitinkamo pensijų fondo taisyklių pakeitimus privalo raštu pensijų fondo dalyvio pasirinktu būdu (popieriuje ar kitoje patvariojoje laikmenoje arba elektroniniu būdu elektroninių ryšių priemonėmis) informuoti kiekvieną valdomo pensijų fondo dalyvį ne vėliau kaip prieš 20 dienų iki pakeitimų įsigaliojimo.

14. Pensijų fondo taisyklių pakeitimai įsigalioja praėjus 30 dienų nuo jų suderinimo su Lietuvos banku dienos.

15. Pensijų fondo taisyklių atnaujinimai su Lietuvos banku nėra iš anksto derinami, bet pensijų kaupimo bendrovė privalo nedelsdama, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo valdybos sprendimo dėl pensijų fondų taisyklėse esančios informacijos atnaujinimo dienos, pateikti Lietuvos bankui:

15.1. valdybos sprendimą dėl pensijų fondo taisyklių atnaujinimo;

15.2. paaiškinimą, kokia informacija keičiama;

15.3. elektronines atnaujintų pensijų fondo taisyklių ir jų lyginamojo varianto versijas.

16. Pensijų fondo taisyklių atnaujinimu laikoma:

16.1. pasikeitusių adresų, telefono numerių, asmenų vardų ir pavardžių, elektroninio pašto ir interneto svetainės adresų atnaujinimas;

16.2. kiti redakcinio pobūdžio taisyklės (sakinių struktūros arba tam tikrų žodžių) pakeitimai, kai tai nekeičia prieš tai pateiktos informacijos prasmės ir esmės).

17. Atnaujintos pensijų fondo taisyklės įsigalioja kitą (darbo) dieną nuo valdymo įmonės valdybos sprendimo dėl taisyklių atnaujinimo priėmimo dienos.

IV SKYRIUS

PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ IR JŲ PAKEITIMŲ SUDERINIMO SU LIETUVOS BANKU PROCEDŪRA

18. Pensijų kaupimo bendrovė, norėdama, kad Lietuvos bankas patvirtintų pensijų fondo taisykles ar suderintų jų pakeitimus, turi pateikti:

18.1. prašymą patvirtinti pensijų fondo taisykles ar prašymą suderinti jų pakeitimus su dokumentų, pridamų prie šio prašymo, sąrašu;

18.2. pensijų kaupimo bendrovės valdybos sprendimą dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo ar pakeitimo ir pensijų fondo taisyklių įsigaliojimo datos nustatymo arba notaro patvirtintą jo kopiją;

18.3. pensijų fondo taisyklių projektą, kai kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo;

18.4. pensijų fondo taisykles ir jų pakeitimų projektą, kai kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių pakeitimo;

18.5. pensijų kaupimo bendrovės sutartį su depozitoriumu ar jos projektą, jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo;

18.6. dokumentą, patvirtinantį, kad sumokėta valstybės rinkliava (jeigu kreipiamasi dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo ar jų pakeitimų suderinimo).

19. Pensijų fondo taisyklės Lietuvos banke gali būti tvirtinamos tik tada, kai bendrovė turi licenciją verstis pensijų kaupimo veikla.

20. Lietuvos bankas sprendimą dėl pensijų fondo taisyklių patvirtinimo turi priimti ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Taisyklių 18 punkte nurodytų dokumentų gavimo. Per šį laikotarpį Lietuvos bankas gali pareikalauti papildomų duomenų ar dokumentų, reikalingų sprendimui priimti. Šiuo atveju 30 dienų terminas skaičiuojamas nuo papildomų duomenų ar dokumentų pateikimo datos.

21. Lietuvos bankas ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo Taisyklių 18 punkte nurodytos informacijos gavimo dienos įvertina pakeistų pensijų fondo taisyklių atitiktį Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimams. Per šį laikotarpį Lietuvos bankas gali pareikalauti papildomų duomenų ar

dokumentų, reikalingų sprendimui priimti. Šiuo atveju 20 darbo dienų terminas skaičiuojamas nuo papildomų duomenų ar dokumentų pateikimo datos.

22. Jei Lietuvos bankas per Taisyklių 21 punkte nurodytą laikotarpį nepateikia motyvuoto prieštaravimo, laikoma, kad Lietuvos bankas pensijų fondo taisyklių pakeitimams neprieštarauja. Lietuvos bankas apie anksčiau priimtą sprendimą neprieštarauti pensijų fondo taisyklių pakeitimams raštu informuoja pensijų kaupimo bendrovę.

23. Lietuvos bankas, nustatęs, kad pensijų fondo taisyklių pakeitimai prieštarauja Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimams, ir per Taisyklių 21 punkte nurodytą terminą priėmęs motyvuotą sprendimą prieštarauti pensijų fondo taisyklių pakeitimams, apie tai raštu informuoja pensijų kaupimo bendrovę.

24. Pensijų fondo taisyklių pakeitimai laikomi suderintais su Lietuvos banku, kai gaunamas Lietuvos banko sprendimas neprieštarauti pensijų fondo taisyklių pakeitimams arba kai iki vertinimo laikotarpio pabaigos Lietuvos bankas nepriima sprendimo prieštarauti pensijų fondo taisyklių pakeitimams.

25. Lietuvos bankas, patvirtindamas pensijų fondo taisykles, suteikia joms numerį. Duomenys apie pensijų fondo taisyklių patvirtinimą, jų pakeitimus ir panaikinimą nurodomi Lietuvos banko tvarkomame Pensijų fondų taisyklių ir jų pakeitimų registravimo žurnale.

26. Lietuvos bankas turi teisę atsisakyti patvirtinti pensijų fondo taisykles ar prieštarauti jų pakeitimams, jeigu:

26.1. Lietuvos bankui pateikti ne visi Taisyklėse nustatyti duomenys ir dokumentai;

26.2. pensijų fondo taisyklių nuostatos ar jų pakeitimai prieštarauja Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo nuostatoms arba jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimams;

26.3. Lietuvos bankas yra apribojęs pensijų kaupimo bendrovės licencijos verstis pensijų kaupimo veikla galiojimą;

26.4. pensijų fondo taisyklių ar jų pakeitimų nuostatos blogina pensijų fondo dalyvių padėtį, palyginti su ta, kurią nustato Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymas ir jį įgyvendinančių teisės aktų reikalavimai, arba patvirtinus pensijų fondo taisyklių pakeitimus būtų pažeisti pensijų fondo dalyvių teisėti interesai;

26.5. naujos pensijų fondo taisyklės arba jų pakeitimai gali kelti grėsmę pensijų kaupimo bendrovės mokumui arba turėti esminės neigiamos įtakos jos finansinei padėčiai;

26.6. kai pensijų fondo taisyklės ar jų pakeitimai neatitinka kitų Taisyklių nuostatų arba kitų teisės aktų reikalavimų.

27. Lietuvos banko sprendimas patvirtinti pensijų fondo taisykles kartu reiškia ir Lietuvos banko pritarimą depozitoriumo pasirinkimui.

V SKYRIUS

PENSIJŲ FONDO TAISYKLIŲ PANAIKINIMAS

28. Pensijų kaupimo bendrovė, norinti panaikinti pensijų fondo taisykles, Lietuvos bankui turi pateikti:

28.1. prašymą panaikinti patvirtintas pensijų fondo taisykles su dokumentų, pridamų prie šio prašymo, sąrašu;

28.2. pensijų fondo taisykles;

28.3. pensijų kaupimo bendrovės valdybos sprendimą dėl atitinkamo pensijų fondo panaikinimo ar notaro patvirtintą jo kopiją;

28.4. dokumentus, patvirtinančius Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 33 straipsnio 2 dalyje nurodytas sąlygas.

29. Lietuvos bankas turi teisę atsisakyti panaikinti pensijų fondo taisykles, jeigu:

29.1. pensijų kaupimo bendrovė neatitinka Papildomo savanoriško pensijų kaupimo įstatymo 33 straipsnyje nurodytų sąlygų;

29.2. pensijų kaupimo bendrovė nepateikia visų dokumentų, įrodančių, kad atsiskaityta

su dalyviais arba kad dalyviai perėjo į kitus pensijų fondus.

VI SKYRIUS

LIETUVOS BANKO SPRENDIMŲ APSKUNDIMAS

30. Lietuvos banko sprendimai atsisakyti tvirtinti pensijų fondo taisykles ar jų pakeitimus suinteresuotų asmenų gali būti skundžiami teismui Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-164](#), 2018-09-19, paskelbta TAR 2018-09-20, i. k. 2018-14765

Dėl Lietuvos banko valdybos 2012 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 03-162 „Dėl Pensijų fondo taisyklių rengimo, keitimo ir tvirtinimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

2.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-48](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-20, i. k. 2019-02695

Dėl Lietuvos banko valdybos 2012 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 03-162 „Dėl Pensijų fondo taisyklių rengimo, keitimo ir tvirtinimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo

3.

Lietuvos bankas, Nutarimas

Nr. [03-196](#), 2022-12-20, paskelbta TAR 2022-12-22, i. k. 2022-26393

Dėl Lietuvos banko valdybos 2012 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 03-162 „Dėl Papildomo savanoriško pensijų kaupimo pensijų fondo taisyklių rengimo, keitimo ir tvirtinimo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo